

*К.С. Калинець, аспірант
Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ДИНАМІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВИХ БІРЖ В УКРАЇНІ

Розвиток економіки передбачає створення активно діючого фондового ринку, особливою формою організації якого є фондова біржа. Її діяльність передбачає створення умов для укладення угод із купівлі-продажу цінних паперів та їх похідних. Рівень розвитку біржової торгівлі є індикатором ділової активності країни, що акумулює інформацію про цінні папери та умови їх обігу, а також відображає ефективність функціонування ринкової економіки загалом.

У порівнянні із країнами з розвинутою ринковою економікою рівень потужності розвитку фондових бірж України, показником якого є капіталізація, надзвичайно низький і становить лише 0,4 % від сукупного світового ВВП, у той час як у США – 21,1 %, Японії – 7 %, Німеччині – 4,5 %, Африці – 3,2 %, Росії – 2,6 %. Такий низький рівень ефективності біржової торгівлі України зумовлений відсутністю національної програми її розвитку та законодавчого регламентування, незавершеністю процесу реформування економіки України, а також тим, що більшість вітчизняних підприємств не є учасниками операцій на фондовій біржі. Окрім цього, в Україні сформувався дезінтегрований ринок, на якому не було визначено правил укладення контрактів та стандартів щодо обсягів та періодичності розкриття інформації, формування звітності. Водночас вітчизняні радники та іноземні фахівці, що залучались до співпраці щодо створення ефективної біржової торгівлі в Україні, відстоювали концептуальні засади, які діяли в їх країнах, не враховуючи при цьому національних особливостей економічного розвитку країни.

Тому на сучасному етапі формування організованого фондового ринку України йому притаманні риси роздробленості та невпорядкованості. Нерозвиненість біржової торгівлі стримує економічний розвиток країни, надходження іноземних інвестицій, перерозподіл коштів в економіці. Розв'язання цих проблем потребує поглибленого дослідження особливостей діяльності фондових бірж в Україні, причин низької їх капіталізації та шляхів її підвищення.